

מבט לאיראן

3 – 17 בפברואר 2022

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ טקסים לרגל יום השנה ה-43 למהפכה האסלאמית נערכו ביוזמת נציגויות איראן בסוריה ובעיראק ונוצלו להשמעת הצהרות בדבר חיזוק הקשרים בין איראן לבעלות בריתה באזור.
- ◀ ראש לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה עדכן, כי היקף המסחר בין שתי המדינות גדל בתשעת החודשים הראשונים של השנה האיראנית הנוכחית (מרץ 2021-ינואר 2022) ב-90%. במקביל, עדכן דובר המכס האיראני, כי היקף היצוא האיראני לעיראק גדל בעשרת החודשים הראשונים של השנה ביותר מ-10% לעומת התקופה המקבילה בשנה שקדמה לה.
- ◀ מפקד כוח קדם של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאאי'ני, שב וביקר בעיראק בפעם השלישית בחודש האחרון על רקע המגעים המתמשכים לכינון ממשלה חדשה בעיראק. במהלך ביקורו נפגש קאאי'ני שוב עם יו"ר זרם אלצדר, מקתצא אלצדר.
- ◀ עולי רגל איראנים לסוריה ולעיראק: שגריר סוריה בטהראן נפגש עם נציג מנהיג איראן לענייני חג' ועליה לרגל, בירך על הגדלת מספר עולי הרגל האיראנים בסוריה והדגיש את מחויבות שלטונות ארצו להעמיד לרשותם את כל האמצעים הדרושים. שגריר איראן בעיראק הודיע, כי ראש ממשלת עיראק הבטיח לבטל החל מהחודש הבא את הצורך בוויזות לעולי רגל איראנים הנכנסים לעיראק בדרך היבשה.
- ◀ ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, שלח איגרת ברכה למנהיג איראן לרגל יום השנה למהפכה האסלאמית.
- ◀ נשיא איראן קיבל את כתב האמנה של שגרירת פלסטין החדשה בטהראן והדגיש בפגישתם את מחויבותה הנמשכת של ארצו לתמיכה בפלסטינים וב"התנגדות" לישראל.
- ◀ איראן ממשיכה בהעברת משלוחי סיוע הומניטרי לאפגניסטאן. סוכנות הידיעות האיראנית תסנים דיווחה, כי מאז השתלטות הטאלבאן העבירה איראן 13 משלוחים של סיוע הומניטרי לאזרחי המדינה.

המעורבות האיראנית בסוריה

- ◀ ערוץ החדשות הסורי עין אלפראת דיווח (13 בפברואר 2022) על הגעת תגבורת עבור כוחות משמרות המהפכה בשדה התעופה הצבאי T-4. על-פי הדיווח, התגבורת כללה שמונה משאיות, שכוסו ביריעות פלסטיק, בליווי שני אוטובוסים ובהם אנשי מיליציות פרו-איראניות, בנוסף לארבעה כלי רכב צבאיים משוריינים. המשאיות נכנסו לסוריה מעיראק דרך דיר א-זור. עוד נמסר בדיווח, כי כלי הרכב הצבאיים העבירו תחמושת וכלי נשק כבדים, בנוסף לשתי מכולות סגורות שתכולתן אינה ידועה.

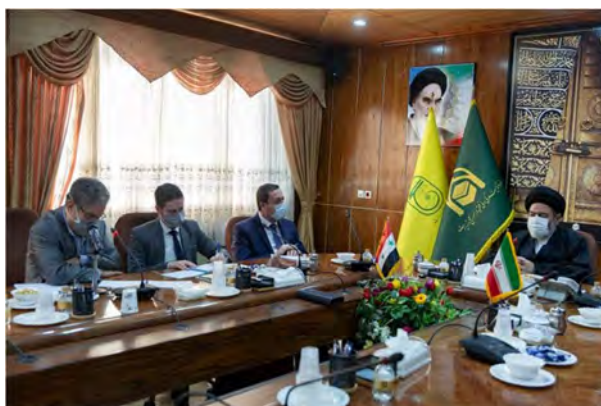
◀ שגרירות איראן בסוריה קיימה ב-12 בפברואר 2022 טקס במלון שרתון בדמשק לרגל יום השנה ה-43 למהפכה האסלאמית. בטקס השתתפו שגריר איראן בדמשק, מהדי סבחאני (Mehdi Sobhani), נציגי הממשל הסורי ואנשי דת סורים, לבנונים ופלסטינים. סגן שר החוץ הסורי, בשאר ג'עפרי (Bashar Ja'fari), אמר בטקס, כי איראן היא שותפתה האסטרטגית של סוריה וכי ארצו מעוניינת להעמיק ולחזק את שיתוף הפעולה עימה בכל התחומים. הוא ציין, כי סוריה הייתה מבין המדינות הראשונות שתמכו במהפכה האסלאמית וכי היא רואה במהפכה תומכת של מדינות האזור ולא איום עליהן (איסנ"א, 13 בפברואר 2022).

טקס יום השנה ה-43 למהפכה האסלאמית בדמשק (מהר, 13 בפברואר 2022).

◀ ראש לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה, כיואן כאשפי (Keyvan Kashefi), מסר, כי איראן וסוריה מתכננות להגדיל את היקף המסחר שלהן ל-500 מיליון דולרים בשנת 2022. הוא ציין, כי בתשעת החודשים הראשונים של השנה האיראנית הנוכחית (מרץ 2021 – ינואר 2022) נרשמה עליה של 90% בהיקף המסחר בין המדינות בהשוואה לשנה שעברה וכי הוא עמד על 190 מיליון דולרים. הוא הוסיף, כי ממשלות איראן וסוריה נוקטות צעדים חיוביים בתחומים שונים, בהם תחבורה, בנקאות והנפקת ויזות לסוחרים כדי לעודד את המסחר בין המדינות. עוד אמר כאשפי, כי כ-8% מהמוצרים, שאיראן מייצאת לעיראק, מגיעים בסופו של דבר לשוק הסורי (טהראן טיימס, 8 בפברואר 2022).

◀ שגריר סוריה באיראן, שפיק עלי דויב (Shafik Ali Dayoub), נפגש ב-8 בפברואר 2022 עם סיד עבד אלפתאח נואב (Seyyed Abdul Fattah Nawab), נציג המנהיג לענייני חג' ועליה לרגל ודן עימו בקשרים בין המדינות ובסוגיית עולי הרגל האיראנים לדמשק. נואב הצביע על חשיבות קבר זינב (אחות האמאם חוסין) וקבר רקיה (בתו של האמאם חוסין) בדמשק עבור המוסלמים והשיעים והביע תקווה, שהשלטונות בשתי המדינות יפעלו בהקדם כדי להקל על נסיעת עולי הרגל לדמשק. שגריר סוריה בטהראן בירך על הגדלת מספר עולי הרגל האיראנים בסוריה והדגיש את מחויבות שלטונות ארצו להעמיד לרשותם את כל האמצעים הדרושים. כמו כן, קרא השגריר לחיזוק הקשרים בין אנשי הדת בשתי המדינות (אירנ"א, 8 בפברואר 2022).

פגישת נציג מנהיג איראן לענייני עליה לרגל עם שגריר סוריה בטהראן (אירן"א, 8 בפברואר 2022).

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ מקורות עיראקים דיווחו, כי מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני, נפגש ב-8 בפברואר 2022 באלחנאנה שבמחוז נג'ף עם יו"ר זרם אלצדר, מקתדא אלצדר. סוכנות הידיעות "שפק ניוז" (Shafaq news) דיווחה (9 בפברואר 2022), כי קאא'ני העביר לאלצדר מסר ממנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, בנוגע לצורך לשמור על אחדות המחנה הפוליטי השיעי בכל תנאי. על-פי דיווח זה, אלצדר השיב לח'אמנהאי, כי הוא ממשיך במאמציו להקים ממשלה הנשענת על רוב חברי הפרלמנט העיראקים, אך מסרב להשתתפותה בממשלה של מפלגת "מדינת החוק" בראשות ראש הממשלה לשעבר, נורי אלמאלכי, הנחשב למקורבה של איראן. זהו ביקורו השלישי של מפקד כוח קדס בעיראק בחודש האחרון במסגרת המעורבות האיראנית במגעים להקמת ממשלה חדשה בעיראק. בתוך כך, התייחס דובר משרד החוץ האיראני, סעיד ח'טיבזאדה (Saeed Khatibzadeh), במסיבת העיתונאים השבועית שלו לביקור מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני, בצפון עיראק בסוף ינואר. הוא ציין, כי הביקור מהווה ביטוי למאמץ האיראני להשיג הסכמה ואחדות לאומית בעיראק בהשתתפות כלל הקבוצות במדינה (פארס, 7 בפברואר 2022). במהלך ביקורו בצפון עיראק, נפגש קאא'ני עם בכירים בחבל הכורדי ודן עימם בהרכבת הממשלה החדשה.

◀ שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), שוחח ב-3 בפברואר 2022 בטלפון עם מקבילו העיראקי, פואד חסין (Fuad Hussein), ודן עימו ביחסים בין שתי המדינות ובהתפתחויות האזוריות והבינלאומיות, ובכלל זה המשבר בתימן, שיחות הגרעין בווינה והמשך הדיאלוג האיראני-סעודי בתיווך עיראקי (איסנ"א, 3 בפברואר 2022). יומיים לאחר מכן, שוחח נשיא איראן, אברהים ראיסי, עם ראש ממשלת עיראק, מצטפא אלכאט'מי, ודן עימו ביחסים בין שתי המדינות ובהתפתחויות בעיראק. ראיסי אמר בשיחה, כי יש לגנות כל פעולה הפוגעת ביציבותה ובביטחונה של עיראק ומשפיעה על מעמדה האזורי והבינלאומי (פארס, 5 בפברואר 2022).

◀ שגריר איראן בעיראק, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), הודיע, כי החל מהחודש הבא יבוטל הצורך בוויזות עבור עולי רגל איראנים לעיראק. בדברים, שנשא בטקס לרגל יום השנה ה-43 למהפכה האסלאמית בשגרירות איראן בבגדאד, אמר מסג'די, כי ראש ממשלת עיראק, מצטפא אלכאט'מי, הבטיח לבטל את הצורך בוויזות לעולי

רגל הנכנסים לעיראק בדרך היבשה. טקס יום השנה למהפכה האסלאמית בשגרירות איראן בבגדאד נערך בהשתתפות פוליטיקאים עיראקים בכירים, ובראשם ראש סיעת "החוכמה הלאומית", סיד עמאר חכים; ראש קואליציית "פתח" בפרלמנט, האדי אלעאמרי; וראש ממשלת עיראק לשעבר, עאדל עבד אלמהדי, דיפלומטים זרים, אנשי דת שיעים וסונים, ראשי שבטים ונציגי חברות איראניות הפועלות בעיראק (אירנ"א, 11 בפברואר 2022).

טקס יום השנה למהפכה האסלאמית בשגרירות איראן בבגדאד (אירנ"א, 11 בפברואר).

◀ דובר מינהל המכס האיראני, רוחאללה לטיפי (Ruhollah Latifi), עדכן, כי בעשרת החודשים הראשונים של השנה האיראנית הנוכחית (מרץ 2021 – ינואר 2022) הסתכם היקף היצוא האיראני לעיראק בקרוב ל-7.3 מיליארד דולרים. הוא ציין, כי מדובר בעלייה של 12% במשקל היצוא ובעלייה של 14% בערכו לעומת התקופה המקבילה בשנה שקדמה לה. היבוא האיראני מעיראק הסתכם בתקופה זו ביותר מ-920 מיליון דולרים, עליה של 2,414% במשקל היבוא ו-793% בערכו. הוא ציין, כי עיקר היצוא האיראני לעיראק כלל מוצרי דיג, עופות, חלב וחקלאות לצד מכונות, מינרלים וחומרי בנייה. עיקר היבוא האיראני מעיראק כלל מוצרים בסיסיים או מצרכי מזון, ובהם חיטה, תירס, סויה, שעורה, שמן דקלים וסוכר (אירנ"א, 6 בפברואר 2022).

◀ הקונסול הכללי של איראן בסלימאניה שבצפון עיראק, מהדי שושטרי (Mehdi Shushtari), הודיע על פתיחתו בקרוב של מרכז מסחרי איראני בסלימאניה. המרכז, בו יפעלו למעלה מ-100 חברות איראניות, יספק שירותים שונים בתחומי המסחר, השיווק, התקשורת והתחבורה. בפגישה עם פעילים כלכליים במחוז כרמאנשאה (Kermanshah) שבמערב איראן אמר שושטרי, כי הרחבת המסחר עם שכנותיה של איראן היא אחת העדיפויות הראשונות של הממשלה הנוכחית. הוא ציין, כי ממשלת עיראק מעודדת ייצור עצמי כדי לתמוך בתעשייה המקומית ומטילה מגבלות על יצוא סחורות מאיראן. לפיכך, חברות איראניות בעלות יכולת ייצור בתוך עיראק צריכות לממש יכולת זו כדי לשמור על חלקן בשוק העיראקי. הוא הוסיף, כי עיראק היא שותפת הסחר השנייה בחשיבותה עבור איראן (אחרי סין) וכי תורכיה מהווה מתחרה רצינית לאיראן בשוק העיראקי (אירנ"א, 12 בפברואר 2022). בתוך כך, הקונסול הכללי של איראן בארביל שבצפון עיראק, נצראללה רשנודי (Nasrollah Rashnoudi), הצהיר, כי איראן תמשיך לעמוד לצד ממשלת עיראק וחבל כורדיסטאן, כפי שעשתה בעבר. בטקס לרגל יום השנה למהפכה האסלאמית אמר רשנודי, כי איראן מאמינה ששכנותיה יכולות להבטיח את יציבותן וביטחונן בעצמן. ראש המחלקה ליחסי חוץ בחבל הכורדי, ספין דזהאי (Sefin Dezaei), אמר בטקס, כי

לאיראן השפעה אזורית רבה וכי יחסיה עם החבל הכורדי בתחומים הפוליטי, הכלכלי, התרבותי והחברתי נמצאים ברמה גבוהה ויש לנצל את ההזדמנות על מנת לבססם ולהרחיבם אף יותר (אירנ"א, 13 בפברואר 2022).

טקס יום השנה למהפכה האסלאמית בארבייל, צפון עיראק (אירנ"א, 13 בפברואר 2022).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, שלח איגרת ברכה למנהיג איראן, עלי ח'אמנאהי, לרגל יום השנה ה-43 למהפכה האסלאמית. הניה כתב באיגרת, כי ניצחון המהפכה האסלאמית היה הישג עצום לפרויקט ההתנגדות האסלאמית ומבצר בלתי חדיר בפני הטרור הציוני-אמריקאי, וכי חמאס והעם הפלסטיני גאים בתמיכת איראן בעם הפלסטיני ובמאבקו הצודק (פארס, 14 בפברואר 2022).

◀ נשיא איראן, אברההים ראיסי, קיבל ב-8 בפברואר 2022 את כתב האמנה של שגרירת פלסטין החדשה בטהראן, סלאם אלזואוי (Salam al-Zawawi). ראיסי אמר בפגישה עימה, כי התמיכה בפלסטינים ושחרור ירושלים היא הסוגייה הראשונה במעלה עבור העולם המוסלמי וכי הרפובליקה האסלאמית היא תומכת אמת בעם הפלסטיני. הוא ציין, כי אחדות כלל הקבוצות והזרמים הפלסטינים היא המפתח לניצחון נגד "המשטר הציוני" וכי תנועתם המאוחדת של כל הפלסטינים תוביל בסופו של דבר לשחרור ירושלים. הוא הוסיף, כי המסר, שהעם הפלסטיני שולח ל"משטר הציוני" ולתומכיו במערב, הוא מסר ההתנגדות והעמידה האיתנה. ראיסי מתח ביקורת על החלטת כמה ממדינות האזור לנרמל את יחסיהן עם ישראל ואמר, כי עליהן לדעת שהמעשה הבוגדני שלהם ייתקל בגינוי מצד העם הפלסטיני כולו. הוא ציין, כי לא זו בלבד שנרמול היחסים עם ישראל לא יתרום לביטחון מדינות אלה אלא אף יחריף את בעיותיהן ויוסיף לבעיות האזור ומדינות ערב. שגרירת פלסטין בירכה את ראיסי לרגל יום השנה ה-43 למהפכה האסלאמית והודתה לו על תמיכת איראן בפלסטינים (אילנ"א, 8 בפברואר 2022).

פגישת נשיא איראן עם שגרירת פלסטין בטהראן (אילנ"א, 8 בפברואר 2022).

המעורבות האיראנית באפגניסטאן

◀ משלוח סיוע הומניטרי איראני נוסף נשלח בראשית פברואר לאפגניסטאן. הסיוע חולק לנזקקים במחוז סרפל (Sarpol) שבצפון המדינה. המשלוח כלל 30 טון קמח, אורז ושמן. כל משפחה בסוזמה קלעה (Sozma Qala) שבמחוז סרפל קיבלה שק קמח במשקל 50 ק"ג, שק אורז במשקל 10 ק"ג ובקבוק שמן במשקל 5 ליטרים. סוכנות הידיעות תסנים דיווחה (6 בפברואר 2022), כי בעת חלוקת הסיוע, נכח מושל המחוז במקום. על-פי דיווח תסנים, העבירה איראן עד כה 13 משלוחים של סיוע הומניטרי למחוזות קאבול, הראת, קנדוז, קנדהאר ונגרהאר שבאפגניסטאן. בתוך כך, דיווח הניו-יורק טיימס (2 בפברואר), כי מאז חודש אוקטובר 2021 ועד סוף ינואר 2022, חצו למעלה ממיליון אפגאנים את הגבול לאיראן בדרום-מערב אפגניסטאן. להערכת ארגוני סיוע בינלאומיים, בין 4,000 ל-5,000 בני אדם חוצים מדי יום את הגבול מאפגניסטאן לאיראן מאז השתלטות הטאלבאן על המדינה.

משלוח סיוע איראני לאפגניסטאן (תסנים, 6 בפברואר 2022).

◀ סגן שגריר איראן בקאבול, סיד חסן מרתצ'וי (Seyyed Hassan Mortazavi), אמר בריאיון לסוכנות הידיעות אירנ"א (10 בפברואר 2022), כי איראן תמשיך להעניק סיוע הומניטרי וכלכלי לאזרחי אפגניסטאן. הוא ציין, כי אף מדינה לא סייעה לאזרחי אפגניסטאן בששת החודשים האחרונים כשם שעשתה איראן. הוא הוסיף, כי איראן משקיעה מאמצים בקידום דיאלוג בין שלטונות הטאלבאן למנהיגיה לשעבר של אפגניסטאן, אך אינה מתערבת בענייניה הפנימיים.